

علوم سیاسی در ایران

بررسی وضعیت دانش سیاسی در جمهوری اسلامی تا پایان سال ۱۳۹۱

دکتر علی شیرخانی

دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم

سرشناسه	: شیرخانی، علی، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: علوم سیاسی در ایران: بررسی وضعیت دانش سیاسی در جمهوری اسلامی تا پایان سال ۱۳۹۱/ علی شیرخانی.
مشخصات نشر	: تهران: خرسندی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۴ ص.
شابک	: 978-600-114-732-6
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: علوم سیاسی -- ایران
موضوع	: Political science -- Iran
موضوع	: اسلام و سیاست -- ایران
موضوع	: Islam and politics -- Iran
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ۹۹۱۰۳۲/۵۰۹۵۵ J۸۸۴
رده‌بندی دیوئی	: ۳۲۰/۵۰۹۵۵
شماره کتابشناسی	: ۴۶۲۷۶۷۰

انتشارات خرسندی

نمایشگاه و فروشگاه کتاب فقهی، حقوقی و مجموعه قوانین

تهران، خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی - خیابان لیاقت‌نژاد - نرسیده به خیابان دانشگاه - پلاک ۱۷۴ - واحد ۲

تلفن: ۵ - ۱۰۳۲/۵۰۹۵۵ - ۶۶۴۹۰۵۸۴

فروشگاه شماره ۱: دانشگاه تهران، دانشکده حقوق و علوم سیاسی تلفن: ۶۶۴۱۰۲۰۳

فروشگاه شماره ۲: میدان انقلاب، خ منیری جاوید (اردیبهشت)، پلاک ۹۲ تلفن: ۶۶۷۵۵۹۱۰ - ۶۶۹۵۰۷۵۹

فروشگاه شماره ۳: خ انقلاب، نرسیده به میدان فردوسی، کوچه شهید بهشتی، پلاک ۱۰۳۲ تلفن: ۶۶۷۵۵۹۱۰

طبقه زیرین (قسمت کتابفروشی): ۶۶۷۵۵۹۱۰

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: WWW.Khorsandypub.com

علوم سیاسی در ایران

بررسی وضعیت دانش سیاسی در جمهوری اسلامی تا پایان سال ۱۳۹۱

دکتر علی شیرخانی

چاپ اول: ۱۳۹۶ تیراژ: ۵۰۰ جلد قیمت: ۱۵۰,۰۰۰ ریال

ISBN: 978- 600 -114-732-6

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۷۳۲-۶

۹.....	پیشگفتار.....
--------	---------------

فصل اول: کلیات تحقیق روش و ادبیات موضوع

۱۵.....	مقدمه.....
۱۶.....	بیان مساله.....
۱۷.....	ضرورت و اهمیت تحقیق.....
۱۹.....	اهداف پژوهش.....
۲۰.....	سوالهای تحقیق.....
۲۰.....	تعریف مفاهیم و اصطلاحات تحقیق.....
۲۱.....	تحلیل SWOT.....
۲۱.....	روش تحلیل SWOT.....
۲۲.....	روش تحقیق.....

فصل دوم: ادبیات موضوع

۲۹.....	مقدمه.....
۳۰.....	دوره‌های دانش سیاسی در ایران.....
۳۳.....	مشکلات روش شناختی تولید دانش سیاسی در ایران.....
۳۹.....	بحران در تولید دانش سیاسی.....
۴۱.....	ناکارآمدی علم سیاست در ایران.....
۴۲.....	۱. بی اعتمادی به علوم سیاسی.....
۴۳.....	۲. فاصله تئوری و عمل در ایران.....
۵۱.....	آموزش علم سیاست.....
۵۲.....	محتوای علوم سیاسی.....
۵۳.....	دانش سیاسی در قم.....
۶۲.....	نتیجه‌گیری.....

فصل سوم: تجزیه و تحلیل داده‌ها

۶۷.....	مقدمه.....
---------	------------

۱۰۱	بررسی میزان تولیدات علمی اندیشمندان دانشیاسی ایران در.....
۱۰۱	مجلات خارجی (مقالات ISI) بین سالهای ۱۹۹۷-۲۰۱۲.....
۱۰۱	مقدمه.....
۱۰۴	محدودیت‌های ارزیابی مقالات منتشر شده در مجلات ISI.....
۱۰۵	توزیع مدارک بر اساس محمل انتشاراتی.....
۱۰۵	توزیع مدارک بر اساس سال انتشار.....
۱۰۶	توزیع زبانی.....
۱۰۷	سه مؤسسه ها در نگارش مدارک.....
۱۰۸	سه کشورهای مختلف در نگارش مدارک.....
۱۰۹	توزیع مدارک بر میان جله‌ها.....
۱۱۲	ترسیم ساختار علم.....
	بررسی میزان تولیدات علمی اندیشمندان دانشیاسی ایران در مجلات علمی - پژوهشی، علمی - ترویجی و علمی - تخصصی ایران
۱۱۳	بین سالهای ۱۳۶۰ تا ۱۳۹۰.....
۱۲۵	بررسی میزان کتابهای منتشره از سوی اندیشمندان دانشیاسی ایران بین سالهای ۱۳۶۰ تا ۱۳۹۰.....
۱۴۵	بررسی میزان پایاتنامه دفاع شده در مقاطع تحصیلی ارشد و دکتری حوزه دقت سیاسی ایران بین سالهای ۱۳۶۰ - ۱۳۹۰.....

فصل چهارم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادات

۱۵۹	مقدمه.....
۱۵۹	الف) یافته و نتایج.....
۱۶۳	پژوهش در حوزه دانش سیاسی.....
۱۶۸	آموزش دانش سیاسی با استفاده از روش تحلیل SWOT.....
۱۶۹	۱- روش استفاده از مدل Swot.....
۱۷۰	۲- قوت‌ها و ظرفیت‌های آموزش دانش سیاسی.....
۱۷۱	۳- محدودیت‌های (ضعف‌ها) آموزش دانش سیاسی.....
۱۷۲	فرصت‌های توسعه آموزش دانش علوم سیاسی.....
۱۷۳	تهدیدات محیطی (موانع) توسعه آموزش دانش سیاسی.....
۱۷۴	استراتژی‌ها و راهکارهای توسعه آموزش دانش سیاسی کشور.....
۱۷۹	فهرست منابع.....

پیشگفتار

به منظور ارزیابی دانش سیاسی در ایران، در یک مطالعه میدانی با استفاده از روش پیمایشی - توصیفی با بهره‌گیری از ابزارهای مختلف همچون چک‌لیست و پرسشنامه، اطلاعات گرایش‌های مختلف رشته علوم سیاسی در مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری از دانشگاه‌های دولتی، آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور، دانشگاه‌های غیردولتی و موسسات غیرانتفاعی جمع‌آوری شد. پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها، یافته‌ها نشان داد که ۲۵۰۴ نفر دانشجوی در مقاطع مختلف شاغل به تحصیل هستند که ۲۱/۲٪ آنها در دانشگاه‌های دولتی و ۴۷/۱٪ درصد در دانشگاه آزاد اسلامی و ۳۱/۷٪ در دانشگاه پیام نور مشغول به تحصیل هستند. ۶۵۲ استاد در دانشگاه‌های مختلف آموزش دانشجویان را عهده‌دار هستند که ۲۴۱ نفر (۳۶/۴٪) آنها در مرتبه مرتبه ۳۳۰ نفر (۵۱/۲٪) در مرتبه استادیاری، ۶۱ نفر (۹/۲٪) در مرتبه دانشیاری و ۲۱ نفر (۳/۲٪) در مرتبه استادی قرار دارند. نسبت استاد به دانشجوی در دانشگاه‌های دولتی ۱۹/۹ نفر، در دانشگاه آزاد ۲۴/۹ نفر و در دانشگاه پیام نور ۲۴۴/۸ نفر محاسبه شد.

بررسی میزان تولیدات علمی اعضاء هیات علمی نشان داد که بین سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۹۰ (۱۹۹۸ تا ۲۰۱۲) تعداد ۱۱۱ نوشته علمی در قالب ۱۰۳ مقاله، ۲ مقاله سمینار، ۴ نقد و بررسی کتاب و ۲ مقاله بررسی در مجلات ISI منتشر شده‌اند که دانشگاه‌های تهران، آزاد اسلامی و تربیت مدرس سه دانشگاه برتر در چاپ مقاله در نشریات خارجی هستند. متخصصان کشورهای آمریکا، انگلستان و استرالیا بیشترین همکاری‌های علمی را با متخصصان دانش سیاسی در ایران در انتشار این آثار داشتند.

بررسی ۲۳۵۳ شماره نشریه منتشر شده در قالب ۵۸ عنوان بین سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۳۹۰ نشان داد که بطور کلی ۳۹۰۱۲ عنوان مقاله در نشریات داخلی در طول سال‌های مورد بررسی منتشر شده است. بررسی کتابهای منتشر شده در حوزه علوم سیاسی بین سالهای ۱۳۵۷-۱۳۹۰ نشان داد که بطور کلی ۵۲۸۵ کتاب در بین سال‌های مورد بررسی منتشر شده است که از این تعداد ۶۲/۳ درصد آنها چاپ اولی و ۱۹۹۴ (۳۶/۸ درصد) چاپ مجدد بوده‌اند.

بررسی وضعیت ۲۱۷۸ پایان‌نامه شناسایی شده در حوزه علوم سیاسی بین سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۳۸۱ (۸۱، ۱م) - ۱۳۹۰ (۲۰۱۲م) نشان داد که علاوه بر مراکز دانشگاهی مراکز وابسته به نهادهای حکومتی و نهادهای غیرحکومتی نیز آموزش عالی نیز آموزش دانش سیاسی را در سرلوحه کارهای خود قرار دادند. بطوریکه ۴۵٪ پایان‌نامه‌ها متعلق به دانشگاه‌های دولتی، ۴۶٪ متعلق به دانشگاه آزاد اسلامی و ۱۱/۵٪ نیز متعلق به دوره دکتری بودند. پس از بررسی موارد فوق با استفاده از تحلیل SWOT نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها شناسایی شدند و متناسب با چالش‌های شناسایی شده راهکارهای لازم پیشنهاد شد.

پژوهش پیش رو، در حقیقت مستند دانش سیاسی در ایران می‌باشد که در انجمن مطالعات سیاسی حوزه علمیه قم، سامان گرفته است و از این‌دای ارائه طرحنامه پژوهش تا به ثمر رسیدن آن، تعداد بی‌شماری از دوستان فرهیخته با بنده همکاری علمی داشته‌اند. در این نوشته؛ دانش سیاسی در ایران با کشورهای انگلستان، فرانسه به عنوان دو کشور توسعه یافته و مصر به عنوان کشور اسلامی در حال توسعه، مقایسه شده بود ولی آنچه که به عنوان کتاب، و با تئوریک‌سازی، عرضه می‌شود، وضعیت دانش سیاسی در ایران است. و البته تا پایان سال ۱۳۹۱ شمسی.

در اینجا لازم است از کلیه عزیزان انجمن مطالعات حوزه علمیه قم، بشکر و قدردانی خود را اعلام نمایم، و از جناب دکتر مقصود رنجبر، دکتر مهدی محمدی و دکتر ماشاءالله حیدر پور، امتنان ویژه داشته باشم؛ چرا که اگر یاری و مساعدت‌های علمی این عزیزان نبود، این پژوهش هیچ وقت به سامان نمی‌رسید.

از آقایان دکتر منصور میراحمدی، دکتر مسعود پورفرد، دکتر احمد یزدانی مقدم، دکتر محمود شفیعی، دکتر محسن رضوانی و دکتر سید کاظم سید باقری که همه این بزرگواران، از اعضای پیوسته انجمن می‌باشند و در مراحل گوناگون پژوهش و نظارت بر آن، از نظرات عالمانه آنان استفاده کرده‌ام، بی‌نهایت سپاسگزارم.

در پایان بر خود فرض می‌دانم که از همکاری‌های علمی - اجرایی آقایان علیرضا نایب و منصور سهروردی که از ارکان انجمن می‌باشند و در صورت عدم حضور آنان کاری در این رابطه صورت نمی‌گرفت، تشکر مضاعف بنمایم، و از ابراهیم ربانی از دانشجویان دکتری روابط بین‌الملل که در تمام مراحل این پروژه یاری رسان من بوده، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

علی شیرخانی

www.ketab.ir